Nr. 13. Podgórze, 10. lipca 1905 r. Rok V.

PRZEGLĄD CERAMICZNY

Rocznik I. „Przegląd Ceramiczny“, Rocznik II. III. i IV. „Przewodnik dla ceglarzy.
wychodzi 10 i 25 każdego miesiąca.

Redaktor: Inżynier **Karol Rolle.**

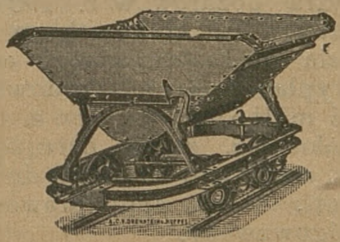
Przedpłata roczna:
10 Kor. = 5 rsr. = 10 mk. = 12 fr.
Prenumeraty mniejszej jak roczna nie przyjmuje się.
Zeszyt pojedynczy 50 hal.

Wydawcy: Wład. Poturalski i inż. Karol Rolle.
Adres Administracyi i Redakcyi:
Podgórze, św. Floryana 5.

Cena ogłoszeń wynosi:
za cm.² 6 hal., Cała strona 20 k., ½ strony 12 k., ¼ str. 7 k., ⅛ str. 4 k., przy 6-krotnem powtórzeniu 10%, 12-krotnem 15%, 18-krotnem 20%, 24-krotnem 25% opustu.

Prenumeratę na Królestwo i Cesarstwo przyjmuje: E. Wende i Sp. Warszawa, Krak. Przedm. 9.

Upraszamy uprzejmie o powoływanie się przy zamówieniach na ogłoszenia „Przegl. ceram.“.

Orenstein i Koppel

Lwów, Pasaż Mikolascha.

Fabryki

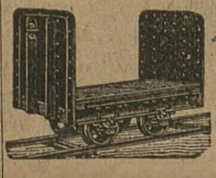
Kolei wązkotorowych i lokomotyw

Praga — Wiedeń — Budapeszt

urządzają i dostarczają:

Kolejki przenośne i stałe.

Wagoniki do transportu gliny, cegieł i dachówek mokrych i suchych.

Wynajmują:

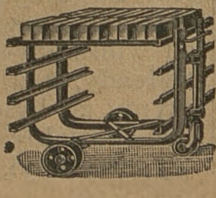
Kompletne kolejki na pewien okres czasu.

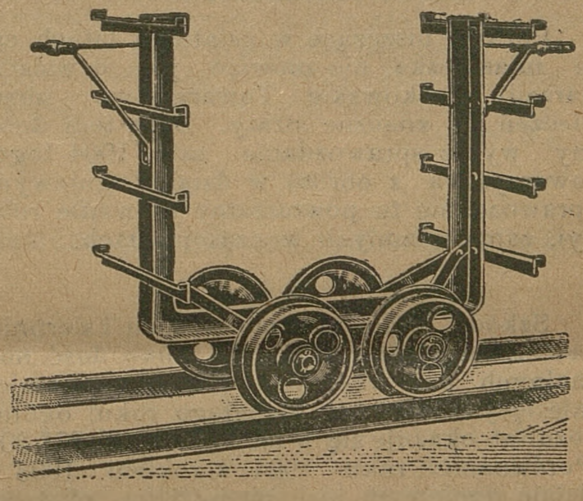
Katalogi, kosztorysy etc. bezpłatnie.

1—24—12.

Używane materyały zawsze na składzie.

Spłata amortyzacyjca.

Kolejki wązkotorowe

do eksploatacyi lasu i torfu, dla cegielni, tartaków, cukrowni, gospodarstw rolnych, przedsiębiorców budowlanych i t. p.

dostarcza i urządza:

E. Giełdziński

LWÓW ul. Jagiellońska l. 3.
(w gmachu wiedeńskiego Banku Związk.).

Kupno i najem:

Lokomotywy, szyny, tory przenośne i stałe, wózki rozmaitej konstrukcyi, tarcze obrotowe, rozjazdy, złożenia osiowe, koła, łożyska, śruby. lasze, gwoździe i t. p.

Katalogi, kosztorysy i rysunki darmo i opłatnie.

Nowy i używany materyał, jakoteż części zapasowe zawsze na składzie. Wynajmuje koleje kompl. urządzone.

Specyalny oddział dla maszyn i klozetów torfowych.

23—17—3

Od Redakcyi!

Z tym numerem rozpoczynamy drugie półrocze piątego rocznika naszego wydawnictwa, przeto prosimy naszych prenumeratorów o odnowienie przedpłaty.

Krakowskie Towarzystwo ubezpieczeń

i sprawa ogniotrwałego krycia zagród włościańskich.

Pożary, niszczące w ostatnich latach całe miasteczka, nie mówiąc już o wsiach, naraziły krakowskie Towarzystwo ubezpieczeń na znaczne straty. Daje tem dobitny wyraz sprawozdanie za r. 1904 tegoż towarzystwa z obrotu w dziale ogniowym, sprawozdanie to powtarzamy tu wedle relacyi, zamieszczonych w czasopismach.

* * *

Szkody letnie, głównie w lipcu i sierpniu, tak zaważyły na szali, że mimo dość normalnych pod względem pożarów ostatnich miesięcy zimowych ubiegłego roku, ogólny rezultat okazuje się w niedoborze K. 377.307. Porównanie roku 1904 z rokiem 1903 w dziale ogniowym jest niemożliwe, gdyż rok administracyjny 1903 obejmował okres tylko 9 miesięcy i jako taki do porównania się nie nadaje. Do porównania zatem używa dyrekcya roku administracyjnego 1902/3, obejmującego pełne 12 miesięcy.

W roku 1904 wydano polic 579.774, z tego unieważniono 56.770; pozostało zatem ważnych 523.007. — W roku 1902/3 było ważnych polic 508.141. Liczba polic powiększyła się zatem o 14.863. W roku 1904 zebrano zaliczki netto kor. 10,861 664; rok 1902/3 kor. 9,638.078, zatem w r. 1904 więcej o kor. 1,223.585.

W roku 1904 było wypadków pożaru 7.999, a wypłacone wynagrodzenia wraz z funduszem na nieuregulowane szkody za ten rok wyniosły koron 10,418.987. W roku 1902/3 było wypadków pożaru 5469, a wypłacone wynagrodzenia wraz z funduszem na nieuregulowane szkody wyniosły koron 6,123.2333. Zatem r. 1904 było wypadków pożaru więcej o 2530, zaś wynagrodzenia za szkody wynoszą więcej o 4,295.754 kor. Bilans za rok 1902/3 wykazał czystą pozostałość 1,308.168 koron; bilans za r. 1904 wykazuje stratę w kwocie kor. 377 307.

Fundusz rezerwowy, który dnia 31 grudnia 1903 wynosił koron 6,370.829, powiększył się w r. 1904 o kor. 170.768 i wynosił z dniem 31 grudnia 1904 kor. 6,541.597. Fundusz wyrównawczy, który z dniem 31. grudnia 1903 r. wynosił kor. 154.384, powiększył się w r. 1904 o kor. 242.044, urósł więc do kwoty kor. 396.428. Po potrąceniu z niego niedoboru 377.307 kor., wynosi obecnie 19.121 kor. Fundusz specyalny, który dnia 31 grudnia wynosił kor. 136.509, powiększył się r. 1904 o kor. 73 620 i wynosi obecnie kor. 210.129.

Jak z rzutu oka na to sprawozaanie widzimy, cyfra pożarów w r. 1904 objektów asekurowanych w krakowskiem Towarzystwie doszła do zastraszającej cyfry 8.000, a cyfra wypłaconych odszkodowań przeszła d z i e s i ę ć m i l i o n ó w k o r o n. Jest to cyfra tak kolosalna, że nie dziw, iż przyniosła ona w rezultacie rocznym deficyt blisko 400.000 kor., któren zjadł prawie cały fundusz wyrógowawczy.

O ileż smutniej ta sprawa się przedstawi, gdy uwzględnimy, że cyfra powyższa nie obejmuje całości straty wynikłej z pożaru, ileż to bowiem mienia ludzkiego pochłonął ogień po za tem, które było asekurowane w krakowskiem Towarzystwie! Ileż to każden ogień pożera sprzętów, urządzeń domowych i gospodarczych, tego nieraz całego majątku biednych ludzi. Nie przeholujemy, gdy obliczać będziemy straty mienia ludzkiego w Galicyi w r. 1904 w trójnasób tak wysoko, jak to podaje krak Tow. asek. A dodać tu należy, że ogień ten i ofiary w ludziach zabiera, i że te ofiary rok rocznie w dziesiątki idą.

Kwestya powyżej dotknięta stała się kwestyą bytu dla krakowskiego Towarzystwa. Pożary niszcząc mienie ludzkie, niszczyły zabezpieczające to mienie Towarzystwo. A że ta nasza instytucya opartą jest na wzajemności, więc klęskę jednych, pokrywali drudzy, ale odbijało się właściwie to na wszystkich, ubezpieczających się w tem Towarzystwie, odbijało się na wysokich opłatach asekuracyjnych, na braku odpisów od wniesionych opłat, czyli na braku dywidendy, a więc zysku, z tej prostej przyczyny, że były straty. Stan ten dłużej trwając, musiałby się przyczynić do zniszczenia tej instytucyi, chociażby i z tego względu

że asekuranci pewni n. p. w miastach, gdzie się buduje tak, że niebezpieczeństwo pożaru jest niemal wykluczone, wobec wysokich opłat, uciekaliby do innych towarzystw asekuracyjnych, albo dążyliby do wytworzenia jak to n. p. już było w swoim czasie podnoszone, a jak to już nieraz doradzali rozmaici nieprzyjaciele naszego krakowskiego Stowarzyszenia. Nie dziw więc, że w takich warunkach zarząd krakowskiego towarzystwa rozpoczął energiczną akcyę, celem ograniczenia klęsk pożarnych. Tą akcyą było w pierwszym rzędzie nieco żywsze zajęcie się strażami pożarnemi na wsi. Wieś każda powinna (o miasteczkach i miastach już nawet nie mówimy) posiadać własne przyrządy pożarnicze i straż ochotniczą, dobrze wyszkoloną. Pracują nad tem rady powiatowe, duże zasługi na tem polu położył związek straży pożarnych, przyczyniło się do poprawy stosunków w tym kierunku w dość znacznym stopniu towarzystwo ubezpieczeń, ale to wszystko było mało. Akcya cała szła zbyt tempo. Dopiero w ostatnich latach nieco większe postępy widzimy w tym kierunku, a odnośne usiłowania starała się ująć w jednolity system ankieta pożarnicza w roku zeszłym w Wydziale krajowym odbyta.

Akcya przeciw pożarnicza nie mogła z natury rzeczy poprzestać na wynalezieniu środków ograniczenia klęski pożarów. tłumienia już powstałych pożarów. Trzeba było sięgnąć do akcyi zapodiegawczej, trzeba było skierować usiłowania w tym kierunku, ażeby straż pożarna jak najmniej była potrzebna, ażeby się wogóle domy nie paliły. Większość domów w naszym kraju jest zbudowaną z drzewa i pokryta słomą, stosunki takie są z reguły na wsi, a niewiele wyjątku stanowią małe miasteczka. — Wprawdzie ustawa dla tych ostatnich wydana stawia z reguły pewną tamę w powstawaniu teraz takich budowli, lecz równocześnie umożliwia ona w pewnych wypadkach czynienie wyjątków z tej reguły, co znowu czyni ustawę tę iluzoryczną.

Cóż zresztą pomoże najlepsza nawet ustawa, kiedy we wielu wypadkach włościanin lub mieszkaniec małego miasteczka nie ma możności wybudowania domu z ogniotrwałego materyału, a to z tej prostej przyczyny, że tego materyału najbliższa okolica mu niedostarcza, a sprowadzenie z dalszej okolicy pociąga za sobą znaczne koszta.

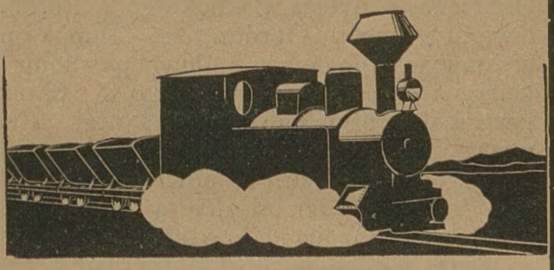
(C. d. n.).

Koleje wązkotorowe

sprzedaje i wypożycza

Węgierska Fabryka wagonów i maszyn

Tow. akcyjne w Raab.

Reprezentacya dla Galicyi i Bukowiny

Eifermann i Ska. Lwów.

Skład fabryczny artykułów technicznych, rur parowych gazowych, wiertniczych, wodociągowych, motorów benzynowych, spirytusowych i gazowo ssących. 22—24—11.

Nowsze poglądy na palenie, wiązanie i twardnienie gipsu.

Pierwsze prace naukowe wyjaśniające zjawiska, zachodzące podczas palenia i wiązania gipsu zawdzięczamy uczonemu Lavoisierowi z r. 1765. Zapatrywania jego w krótkości można zebrać w następujących słowach.

Gips podczas palenia utraca wodę krystaliczną, którą po wypaleniu nader chciwie i szybko pochłania tworząc drobne kryształy zrastające się na twardą masę. Fakt, że gips wypalony za ostro traci własność przyjmowania wody również nie był obcym dla Lavoisiera, jak również fakt, że gips podczas palenia oddaje swą wodę w dwóch okresach, a mianowicie w pierwszym okresie i to dość łatwo odchodzi $^3/_4$ wody a $^1/_4$ znacznie trudniej.

Dzisiejsze znane wiadomości o gipsie nie są bogatsze.

Codzienne doświadczenie uczy, że wypalanie gipsu odbywa się w temperaturze poniżej czerwonego żaru. Payen oznaczył tę temperaturę w r. 1830 za 115°C—130° inne badania oznaczyły granice bardzo szerokie, bo między 110 a 300°C.

Nowsze badania Le Chatelier'a sprawę tę wyjaśniły i były przeprowadzone w następujący sposób. Umieścił szklaną rurę napełnioną sproszkowanym gipsem w naczyniu napełnionem stopioną parafiną, którą stale podgrzewał i mierzył temperaturę gipsu w rurze przy czem notował czas, jaki był potrzebny do podnoszenia się temperatury. Temperatura podnosiła się regularnie, tylko w pewnych odstępach, w których zachodził proces utraty wody zauważył raptowne zmiany w podnoszeniu się słupka rtęciowego. Gdy woda przestała odchodzić, termometr znowu powoli i jednostajnie podnosił się. Podczas tego doświadczenia termometr zatrzymał się przy 128°C na 50 minut a następnie przy 163°C także 50 minut. Są to właśnie te dwie pory, w których gips podczas palenia oddaje wodę. Z dalszych badań pokazało się, że gips ogrzany do 163°C jeszcze zawierał wodę i dopiero przy 194 odchodziła cała woda. Podczas badań palonego gipsu handlowego pokazało się, że ten zawiera stale 7% wody. Trudno przypuścić, aby palacz gipsu z umysłu odwodnienie tylko do tego stopnia prowadzili, rozchodzi się raczej o materyał opałowy, gdyż gips pozbawiony w zupełności wody wiąże również dobrze i jest znacznie twarszy.

Wiadomości techniczne.

Bruk betonowy. W południowej Francyi spotykamy cały szereg miast posiadających ulice wybrukowane betonem, który od lat 20 okazał się znakomitym materyałem dla tego celu.

Bruki betonowe wykonują tam w ten sposób, że na pokładzie ze szutru grubości 15—20 cm. ubija się warstwę betonu grubości 15 cm z mięszaniny 1:6. Zanim ten beton zwiąże przykrywa się go jeszcze warstwą zaprawy cementowej otrzymanej przez zmięszanie 1200 kg cementu z 1m³ piasku mytego. Po związaniu tej wierzchniej warstwy przysypuje się beton grubą warstwą piasku, który utrzymuje się w stałej wilgoci. Po kilku dniach piasek się zgartuje a drogę oddaje się do publicznego użytku. Pierwotnie zamiast piasku używano do przykrywania desek i czekano do ich zdjęcia cały miesiąc.

Reperacye prowadzi się w ten sposób, że tylko warstwę wierzchnią zmienia się partyami i gdy część naprawiona jest już związana oddaje się do użytku. Ulice te posiadają nachylenie 1/70, nie przepuszczają wodę i są na tyle gładkie, że pozwalają się łatwo czyścić, ale dostatecznie chropowate, aby konie nie ślizgały się. 1 m² takiego bruku kosztuje 9.60 M.

Najbardziej uczęszczana ulica w Grenoble, dziennie przechodzi 10.000 ludzi i 1000 pojazdów.

Przy tej sposobności zwracamy uwagę na kawałek bruku wykonanego przez fabrykę cementu B. Liban i Sp. roku zeszłego na placu wystawy metalowej. Bruk ten już przetrwał zimę i pomimo dość wielkiego ruchu wozowego trzyma się znakomicie. Nie widać na nim nawet najmniejszej skazy lub uszkodzenia spowodowanego przez jazdę.

Kronika.

Cegielnia miejska ma być zbudowaną w Przemyślu. Miasto ma ten zamiar urzeczywistnić na gruntach przedmieścia „Szeibówki". Również jest projekt, by w Kruhelu małym obok miasta założyć miejski wapiennik.

Pustelnik pod Warszawą, akc. tow. fabr. par. dachów. szpuntowych (a to co takiego?) dał w r. 1904, t. j. piątym istnienia zysku 23.957 rb. Dywidendę wydzielono 16.800 rb. czyli po 24 rb. od akcyi 1000 rb. Kapitał zakładowy wynosi 700.000 rb.

Gmina Pilzno buduje dom jednopiętrowy na szkołę pięcioklasową kosztem 86.000 k. Licytacya odbyła się 7. czerwca.

W Buczaczu odbędzie się od 3 do 10 września b. r. wystawa rolniczo-przemysłowa. Już dotąd wpłynęło bardzo wiele zgłoszeń właścicieli pawilonów prywatnych, jak hr. Potockich z Buczacza, p. J. Wolgnera z Komarówki, hr. Aleksandra Potockiego z Ossowiec, p. Artura Cieleckiego z Porchowy i wielu innych. Oprócz tego sam komitet wystawy rozpoczyna budowę pawilonu głównego i pawilonów specyalnych. Ministerstwo kolei przyznało znaczne ulgi. Przedmioty dostarczone na wystawę wolne są od kosztów przewozu z powrotem. Komitet przygotował odznaczenia w złotych, srebrnnch i bronzowych medalach.

Zgon. Właściciel fabryki fajansu w Pruszkowie pod Warszawą, Jakób Teiechfel zmarł w dniu 16 maja mając lat 82.

Strejki. Z Jarosławia donoszą nam w połowie czerwca, że strejk ceglarzy trwa dalej. Majstrowie nie chcą traktować z robotnikami. Godzi się na życzenia robotników fabryka X. Czartoryskiego w pobliskim Szówsku.

Jeden z właścicieli cegielni postanowił, godząc się na życzenia robotników, powiększyć zakład swój by módz zatrudniać 300 robotników.

W dniu 13 czerwca, po czterotygodniowem trwaniu strejku i po trwaniu w uporze ceglarzy Friedwałda i Ringera, jeden z ceglarzy Kurzmann zawarł ugodę. Podniósł on wynagrodzenie od tysiąca o 90 h., zniósł 10-cio procentową nadwyżkę, zgodził się, by żaden z strejkujących za udział w nim nie został wydalony.

Wobec tego część robotników wróciła do pracy. Pozostałych 150 częścią się rozjechało, częścią utrzymywani są z funduszów strejkowych.

W Stanisławowie zastrejkowali w dniu 17 maja robotnicy w kaflarni Franciszka Kubina.

We Lwowie strejkowali również przez pewien czas robotnicy cegielni. W dniu 17 maja streik skończył się ugodą, zawartą między pracodawcami i robotnikami. Robotnicy uzyskali podwyższenie płacy z 5 koron 80 hal. za wyrobienie 1000 cegieł na 6 koron 40 hal., ustanowienie wypłaty wynagrodzenia w każdą sobotę i inne drobniejsze ustępstwa.

W Drohobyczu w cegielni Kornhaberów strejkowali robotnicy 4 dni. Streik zakończony 19 maja zakończył się mową następującą: za 1000 cegieł 6 koron 60 hal. Odbiór wyrobu każdej soboty i wypłata o 6 wieczorem. Każde dwie familie dostają osobną izbę mieszkalną (dotychczas 150 osób w jednym baraku). Za stratę czasu z powodu pracodawcy opłaca przedsiębiorca 12 koron dziennie za stół o 3 ludziach. Za strejk wydalać nie wolno.

Ze Stryja piszą nam: robotników cegielnie miejscowe sprowadzają z Kańczugi i Przeworska. Płaca za 100 sztuk 6 koron. W dniu trzech robotników wyrobi 1000 do 1500 cegieł.

Zjazd kółek rolniczych w Tarnopolu w początkach lipca odbyty, zajmował się sprawą krycia domów włościańskich dachówką cementową. Zwiedzano fabrykę tych dachówek Gala a nadto uchwalono wniosek o kursach dla dachówek cementowych.

Budowle publiczne w Krakowie. Budowę kasy garnizonowej w Krakowie oddało miasto budowniczemu Majerowi, a kanału na Podzamczu p. Jakóbowi Betterowi. Sekcya ekonomiczna miejska uchwaliła cały szereg adaptacyi w budynku teatralnym, między innymi odnowienie fasad i okien.

Czeladnik kaflarski

do stawiania pieców 39-0-6

będzie zaraz przyjęty.

Zgłoszenia pod: **Władysław Kapuściński, Żywiec.**

Maszynista-ślusarz

34—0—6 poszukuje posady

w fabryce ceramicznej.

Duża ceglarka

mało używana, znajdująca się w dobrym stanie jest zaraz do nabycia. 30—0—6

Wiadomość w Administracyi.

Palacz piecowy

potrzebny 35—0—4

do fabryki dachówek na prowincyi.

Zastępca majstra

do dużej fabryki dachówek potrzebny zaraz. 36—0—4

Fachowiec ceglarski

poszukuje posadę

kierownika.

Posiada piętnastoletnią wszechstronną praktykę. Wiadomość: Jakób Mazurkiewicz, Brzuchowice ad Lwów. 39—0—3

Fabryka I. spółki

wyrobu cegieł maszynowych i towarów glinianych we Lwowie (Stillerówka)

poszukuje pisarza

który był w cegielni i rozumie się na odbieraniu cegieł surowych placówek i maszynówek. Wiadomość udzieli Fr. Zandler, Lwów. Spytkowska 40—0—3

Technik

Podręcznik opracowany według niemieckiego pierwowzoru, wydawanego przez Stowarzyszenie „HÜTTE“.

Tom I.

(213 str. tekstu i około 1000 rys.).

Główny skład w księgarniach:

Gebethnera i Wolffa w Warszawie

i

G. Gebethnera i Spółki w Krakowie.

1905 r.

Cena bez oprawy:

	Tom I.	Tom II.
Rubli	4.—	1.50
Marek	10.—	3.50
Koron	10.50	4.—

Cena z oprawą:

	Tom I.	Tom II.
Rubli	5.—	2.—
Marek	12.50	5.—
Koron	13.—	5.25

19—21—11

Dom techniczno-handlowy 12-24-11

Brand i S-ka

Kraków, Szewska 13 (telefon 473)

poleca wszelkie materyały dla cegielń parowych

jakoto: oleje maszynowe i cylindrowe, pasy, uszczelnienia, narzędzia, paier szybrowy itp.

Kosztorysy na całkowite urządzenia cegielń parowych.

Cenniki ilustrowane na żądanie.

31—0—7 Sprzedam tanio

kilka stołów i form

i kilka tysięcy ramek drewnianych do fabrykacyi dachówek cementowych.

Wiadomość dla G. w Adminis.

Czasopismo techniczne

Organ towarzystwa politechnicznego wychodzi we Lwowie dwa razy w miesiącu.

Przedpłata roczna:

18 koron. (15 mk. — 7 rb.)

Adres administracyi: 5—24—13

Lwów: Zimorowicza 14. II.

!!Panowie i damy!!

wszystkich stanów mogą mieć wszędzie

uboczny zarobek

aż Kor. 300 miesięcznie sobie zapewnić przez zastępstwa, piśmienne i ręczne roboty, wykazem adresów i t. d.

Bliższe pod M. 21 przez Karol Wörfel, Nürnberg Austrasse 76. 20—10—11

38—0—5 **Potrzebny zaraz**

Majster strycharski

jako instruktor do urządzenia i wyrobu dren w Królestwie Polskiem.

Płaca 45 rb. miesięcznie.

Zgłoszenia tylko pisemne dla Wis. w Redakcyi.

Przedsiębiorstwo robót izolacyjno-betonowych i handel artykułów przeciw wilgoci

M. FRANZ

Dostawca dla rządowych Władz budowlanych w Astro-Węgrzech poleca patent: **„Emulzyę bitumiczną“** czyli zaprawę (tynk) izolacyjną przeciw wilgoci i grzybowi domowemu, oraz patent: **„Passerol“** czyli substancyę przeciw wilgoci kondensacyjnej i rysom betonowym, jako płyn do powlekania ścian.

Artykuły te są bez konkurencyi, niezawodne i przez najwyższe Władze budowlane Europy dla budowli wodnych i lądowych akceptowane; wielokrotnie premiowane i od wielu lat wypróbowane, — zapobiegające wszelkim przez wpływy atmosferyczne lub chemiczne powstałym objawom.

Jedyne, idealne i uniwersalne środki, dające się użyć wszędzie, bez podgrzewania, w każdej porze roku, bez względu na pogodę i bez potrzeby fachowych zdolności.

Pierwszorzędne, ogniotrwałe i specyalne środki, dla fabrykacyi naczyń, posadzek itp. wyrobów z cementu, powitano z wielkim entuzyazmem przez fabryki cementu i wyrobów betonowych; wiążących się z innemi materyałami wybornie.

Prawdziwa kopalnia złota dla P. P. Architektów, Obywateli i Budowniczych, bo pieniądz wyłożony nie idzie na marne. Wiecznie trwały skutek — oszczędzający miliony.

Na dowód naprowadzonych okoliczności przesyła powyższa firma chętnie próbki swych artykułów wraz z dokładnym opisem sposobów zastosowania i cennikiem każdemu na żądanie gratis, oraz służy fachową poradą, kosztorysem lub ofertą i przeprowadza roboty własnym personalem pod gwarancyą.

Zamówienia przyjmuje Administracya Przeglądu ceramicznego. 3—24—13

BADANIA

MATERYAŁÓW SUROWYCH:

gliny;
piasku;
wapna;
marglu;
gipsu;
i t. p.

przeprowadza i opinie co do zużytkowania wydaje 4—24—13

Laboratoryum techniczne.

Podgórze św. Floryana 5.

POTRZEBNY KIEROWNIK

do małej fabryki parowej dachówek w Galicyi. 37—0—5

Zgłoszenia tylko pisemne pod: **Bież. w Redakcyi.**

25—19—8 DOSTARCZAM

Glinkę ogniotrwałą

o składzie:

krzemionki 57.26%, tlenku glinu i żelaza 31.08%, tlenku magnu 1.51%, strata przez wyżarz. 8.70%.

Cena za wagon loco Trzebinia 60 koron
„ „ „ „ Kraków 74 „

Wiadomość W Redakcyi.

Krakow. Gazownia Miejska

Nr. Telefonu: Zakładu 72, Filii 198, Sklepu 345.

Poleca Szan. Publiczności 29—24—7

Smołę gazową (ter)

do utrwalania drzewa jako to: słupów parkanowych, wiązań mostowych, poręczy, dachów gontowych, oraz do smołowania dachówek, zwłaszcza cementowych.

Koks gazowy

gruby do kuźni i osuszania, łamany na opał.

Najpopłatniejsze uboczne zajęcie.

Zarejestrowana PIASEK JEST ZŁOTEM marka ochronna

Gdy się go zmięsza z cementem i przerobi na

Cegły cementowe, Dachówki cementowe,
Płytki posadzkowe i do wykładania ścian, Żłoby,
Rury wodociągowe, Pierścienie do studni i t. d.

Lepszy i tańszy materyał dla wiosek i miast nie istnieje.

Najnowszych znakomitych maszyn ręcznych nie wymagających
WYSZKOLONEGO ROBOTNIKA DOSTARCZA
Specyalna fabryka dla przemysłu cementowego Dr. Gaspary i Sp.

(Leipziger Zementindustrie Gaspary & Co).

24—12—10 **Markranstädt koło Lipska.**

Badanie nadsyłanych próbek piasku (5 kg.) przeprowadza się bezpłatnie.

Proszę żądać prospektów zadarmo.

Zastępca nasz stale przebywa w Galicyi; ktoby chciał informacyi od niego niech się do nas zwróci. Okoliczność ta nie pociąga za sobą żadnych kosztów.

Dachówki cementowe są najpewniejszem zabezpieczeniem przed pożarem.

Inżynier-ceglarz

ADOLF FRANCKE

MAGDEBURG, ul. Lueneburgska 1. 2.

dostarcza do budowy i przebudowy

CEGIELNI

a szczególnie dla pieców **kręgowych** i komorowych z i bez Haedrichowskich ścian rusztowo-schodowych, dla pieców do wypalania wyrobów szklonych i dymionych, oraz wapna, wreszcie urządzeń cegielnianych,

rysunki, plany, kosztorysy

i instrukcye, nadto fachowe orzeczenia i statystyczne obliczenia kominów.

Prospekta bezpłatnie.
28—24—8

Glazury do cegieł w różnych kolorach, gotowe do użytku. 21—24—11

Engoba jasno i ciemno czerwona, nadająca **jednobarwny** kolor dachówkom.

Paryski Gips modelowy, nadzwyczaj twardy.

Dostarcza od 1889 r. jako specyalność

L. Rabinowicz, Köln a. Rheim

PATENTY
NA WYNALAZKI

wyjednywa
Inżynier Stan. Dzbański
przysięgły Rzecznik patentowy

Wiedeń VII. Lindengasse 2 (w pobliżu c. k. urzędu patentowego).
15—24—13

Redaktor odpowiedzialny: Inżynier Karol Rolle. Druk W. Poturalskiego w Podgórzu.